

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Urtos/1/2023
Identifikačné číslo spisu: 1017891712
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1017891712.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Petra Kaňu v trestnej veci proti odsúdenému Z. I. v konaní o osvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na neverejnom zasadnutí konanom 24. januára 2023 v Bratislave o sťažnosti odsúdeného Z. I. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 7. decembra 2022, sp. zn. 4Ntc/1/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného Z. I. zamietá.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením zo 7. decembra 2022, sp. zn. 4Ntc/1/2017, podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí“) a použitím § 416 ods. 1 Trestného poriadku, § 68 ods. 2 Trestného zákona vyslovil, že odsúdený Z. I. sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia, ktorá mu bola uložená uznesením Krajského súdu v Bratislave z 15. marca 2018, sp. zn. 4Ntc/1/2017, neosvedčil a vykoná zvyšok trestu odňatia slobody vo výmere 9 mesiacov a 28 dní. Súčasne ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona na výkon tohto trestu odňatia slobody krajský súd zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že odsúdený Z. I. nevedol v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia riadny život, nakoľko počas plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia sa dopustil konania, ktoré bolo právne kvalifikované ako úmyselný trestný čin a zároveň sa dopustil aj iného konania, ktoré bolo právne posúdené ako úmyselný priestupok proti majetku. Ďalej podľa krajského súdu uvedenému záveru o tom, že odsúdený v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia nevedol riadny život nebráni ani skutočnosť, že v jeho prípade bolo upustené od potrestania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 3T/11/2022 s tým, že podľa § 40 ods. 3 Trestného zákona sa na páchatel'a hľadí akoby súdne trestaný nebol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal odsúdený Z. I. sťažnosť, v odôvodnení ktorej uviedol, že trestnú činnosť, ktorá mala za následok odsúdenie v skúšobnej dobe, spáchal v stave zmenšenej príčetnosti; nakoľko lehota na podanie sťažnosti plynula v dňoch pracovného voľna, nebolo podľa odsúdeného možné zabezpečiť dokumentáciu ani z Okresného súdu Bratislava II, ani súdny znalecký posudok, ktorý konštatoval zníženú príčetnosť, a tak teda nebolo podľa neho možné zabezpečiť spracovanie jeho sťažnosti kvalifikovaným právnikom obhajcom. Cieľom jeho sťažnosti je poukázať na fakt, že trestnú činnosť, ktorej spáchanie krajský súd ohodnotil ako sklony k neváženiu si spoločenských hodnôt, spáchal v stave zmenšenej príčetnosti spôsobené duševným ochorením, čo konštatoval znalec a vzal za svoje aj Okresný súd Bratislava II. V závere poprosil o čas do 16. decembra na doloženie všetkých relevantných dokumentov a jasné znenie konkrétnych dôvodov sťažnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Najvyšší súd nezistil žiadne pochybenia alebo nedostatky takého charakteru, ktoré by odôvodňovali iné závery ako tie, ktoré v napadnutom uznesení správne odôvodnil Krajský súd v Bratislave.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona ak podmienene prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou.

Podľa § 68 ods. 4 Trestného zákona rovnako sa má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmienenému prepusteniu, ak súd bez viny odsúdeného do roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol, že odsúdený zvyšok trestu vykoná. Súd môže tak rozhodnúť do dvoch rokov, ak sa proti obvinenému vedie trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia.

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 23. marca 2017, sp. zn. 4Ntc/1/2017, právoplatný 5. mája 2017, bolo rozhodnuté podľa § 17 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí tak, že rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Viedeň, Rakúska republika, z 31. augusta 2016, sp. zn. 62 Hv 75/16a, ktorým bol Z. I. uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže za účelom zárobku podľa § 15, § 127, § 130 ods. 1, 1. prípad rakúskeho Trestného zákonníka, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov s tým, že podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 15. marca 2018, sp. zn. 4Ntc/1/2017, na podklade žiadosti odsúdeného, rozhodol o jeho podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Podľa uznesenia krajského - skúšobná doba podmieneného prepustenia začala odsúdenému plynúť 16. marca 2018 a uplynula 16. marca 2021. Na tomto mieste je nutné pripomenúť, že v súlade s ustanovením § 68 ods. 1 Trestného zákona, skúšobná doba sa začína podmieneným prepustením odsúdeného, teda táto začala plynúť 15. marca 2018 a uplynula 15. marca 2021.

Pre úplnosť krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že konal v dvojročnej lehote v zmysle § 68 ods. 4 Trestného zákona, nakoľko voči odsúdenému sa viedlo trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia aj po jej skončení, pričom odsudzujúce rozhodnutie súdu nadobudlo právoplatnosť až po uplynutí skúšobnej doby podmieneného prepustenia; dodal, že dvojročná lehota na rozhodnutie v zmysle § 68 ods. 4 Trestného zákona v danej trestnej veci

končí až 16. marca 2023 (správne má byť 15. marca 2023).

V priebehu skúšobnej doby prichádza do úvahy len rozhodnutie o neosvedčení sa podmienične prepusteného, a to z dôvodu, že podmienične prepustený v stanovenej skúšobnej dobe nevyhovел uloženým podmienkam, teda nevedol riadny život, alebo nesplnil uložené obmedzenia a povinnosti. Nesplnenie jednej z týchto podmienok je dôvodom na to, aby súd vyslovil, že sa podmienične prepustený neosvedčil a zároveň nariadil výkon zvyšku trestu odňatia slobody. Pre rozhodnutie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe a nariadení nepodmieničného trestu odňatia slobody stačí porušenie ktorejkoľvek z týchto podmienok, ku ktorému v priebehu skúšobnej doby preukázateľne dôjde. Takéto porušenie pritom musí byť podstatné. Nepostačia napr. len drobné morálne poklesky v správaní sa odsúdeného v rámci povinnosti viesť riadny život, či menej významné porušenie niektorej povinnosti, pokiaľ k nemu nedochádza opakovane (sústavne). Či ide o podstatné porušenie, je potrebné vždy posudzovať v kontexte konkrétneho prípadu a skúmať závažnosť takéhoto protiprávneho konania a jeho okolnosti (materiálna stránka priestupku).

V tejto súvislosti možno poukázať na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, z ktorej vyplýva, že pri rozhodovaní všeobecného súdu o tom, či sa podmienične odsúdený osvedčil, môže súd vychádzať iba z okolností, ktoré nastali počas skúšobnej doby. Dôvodom na rozhodnutie, že trest, ktorého výkon bol podmienične odložený, sa vykoná, je nielen skutočnosť, že podmienične odsúdený spáchal v skúšobnej dobe ďalší trestný čin, ale aj skutočnosť, že inak nežil riadnym životom alebo nevyhovел uloženým podmienkam. Riadny život nemožno stotožňovať len s bezúhonnosťou. Ďalej Ústavný súd Slovenskej republiky dodáva, že vedením riadneho života v skúšobnej dobe treba rozumieť najmä dodržiavanie právnych noriem, plnenie pracovných, rodinných a ďalších občianskych povinností. Znakom riadneho života je i beztrestnosť. Právny názor súdu týkajúci sa vedenia riadneho života tak spadajú do rozhodovacej činnosti súdu, ktorá v prípade odlišného názoru nemôže byť považovaná za porušenie práv sťažovateľa (primerane pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. októbra 2019, sp. zn. I. ÚS 407/2019, zverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 53/2019).

Kľúčovou otázkou, ktorú bolo potrebné vyriešiť v sťažnostnom konaní bola otázka, či odsúdený viedol v skúšobnej dobe podmieničného prepustenia riadny život. Z predloženého spisového materiálu je nesporné, že v neprospech odsúdeného v tejto súvislosti svedčí spáchanie úmyselnej trestnej činnosti 30. januára 2021 (trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona) (č. l. 287-289), čo je zjavne v skúšobnej dobe podmieničného prepustenia. Za uvedenú trestnú činnosť súd podľa § 40 ods. 1 písm. c) Trestného zákona upustil od potrestania a súčasne uložil ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou. Navyše - ako vyplýva z ústrednej evidencie priestupkov (č. l. 212, 229), 4. júna 2020 sa odsúdený dopustil priestupku proti majetku (drobná krádež), za ktorý bol potrestaný blokovou pokutou.

Podmieničným prepustením sa dáva možnosť odsúdenému, aby preukázal, že nepodmieničný výkon trestu odňatia slobody nie je potrebný a účel trestu možno dosiahnuť aj trestom na slobode, s uložením primeranej skúšobnej doby. Pokiaľ má podmienične prepustený viesť v skúšobnej dobe riadny život, znamená to, že rešpektuje právny poriadok a neporušuje právne normy. Ak však tieto závažným spôsobom poruší svedčí to o tom, že podmieničné prepustenie nesplnilo svoj cieľ a je potrebné, aby odsúdený vykonal aj zvyšok trestu odňatia slobody.

Za daného stavu je nutné konštatovať, že krajský súd rozhodol v súlade so stavom veci a zákonom, nakoľko odsúdený nerešpektoval fakt, že má viesť v skúšobnej dobe riadny život a dopustil sa úmyselného trestného činu a úmyselného priestupku. Na uvedenom závere nič nezmenili ani skutočnosti uvádzané odsúdeným v podanej sťažnosti. Pokiaľ argumentuje tým, že odsúdenie v skúšobnej dobe spáchal v stave zmenšenej pričítanosti, táto okolnosť je známa aj zo spisového materiálu. Odsúdený spáchal skutok v stave zmenšenej pričítanosti, čo mal aj najvyšší súd za preukázané, keďže podľa záverov znaleckého posudku (č.l. 60 - 69 spisu Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 3T/11/2022) odsúdený trpí bipolárnou afektívnou poruchou a v čase spáchania skutku trpel ľahšou zmiešanou

epizódou v rámci tejto choroby a uvedený stav ovplyvnil jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti, pričom obe zložky boli v čase spáchania skutku podstatne znížené, nie však vymiznuté. Tieto závery znalcov viedli súd k upusteniu od potrestania podľa § 40 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za súčasného uloženia ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou, pričom takéto odsúdenie má zahladzujúce účinky. Ako správne konštatoval už aj krajský súd, právna fikcia neodsúdenia nebráni tomu, aby pri hodnotení osoby páchatel'a súd prihliadol aj na skutočnosť, že spáchal trestný čin a vyvodil z tejto skutočnosti príslušné závery, a to najmä sklon odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Z uvedených dôvodov bola sťažnosť odsúdeného Z. I. zamietnutá ako nedôvodná postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.